

KARDINALOVA HOMILIJA NA HODOČAŠĆU ZAGREBAČKE CRKVENE POKRAJINE

(Ludbreg, Proštenišće Predragocjene Krvi Kristove, 5. rujna 2010.)

Liturgijska čitanja: Mudr 9, 13-18b; Flm 9b-10. 12-17; Lk 14, 25-33.

Draga braćo i sestre!

1. Čovjek se u svojim traženjima uvijek suočava s vlastitim granicama. Bez obzira koliko bilo naše znanje i bez obzira kako bila snažna naša ljudska težnja koju nosimo u sebi kao tražitelji, postoje okolnosti i trenutci u kojima shvaćamo da nam nije dan uvid u sveobuhvatnost života; da postoji bezgraničnost koja nas nadilazi i zahtijeva stav poniznosti. Tamo gdje život progovara svojim zadnjim razlogom, koji mi vjernici prepoznajemo u Bogu, ostvaruje se radostan susret s otajstvom i otkriva prava mudrost.

O toj mudrosti, koja vodi vjernički život, današnja liturgija govori na više načina. Najprije predivnom molitvom kralja Salomona, zatim dirljivim pismom apostola Pavla te Isusovim riječima o nasljedovanju.

2. Salomon se najprije pita: »Tko od ljudi može spoznati Božju namisao... što je na nebu, tko će istražiti?«, a zatim se moleći obraća Bogu: »Tko bi doznao tvoju volju da ti nisi dao mudrosti i da s visine nisi poslao Duha svoga svetoga?« Temeljno je to pitanje na koje kralj poznaje odgovor.

Samo prosvijetljeni mudročću od Boga, onom istom po kojoj je stvoren svijet i čovjek, čovjek može živjeti ispravno. Zbog toga Salomon na početku priznaje svoju slabost i granice svoje ljudskosti, traži pomoć te kao najveću nakanu pred Boga iznosi molitvu za mudrost odozgor, za mudrost srca kao najpotrebniji dar ljudskom životu.

Bog je odgovorio na tu molbu koja leži duboko u svakome čovjeku i poslao na svijet svoju utjelovljenu vječnu mudrost, Isusa Krista; Njega, Dar koji je ponuđen čovjeku da ga prihvati i ujedno da mu bude uzor za nasljedovanje. No, sam Isus iznosi koji su uvjeti za nasljedovanje: korjenita odluka, nenavezanost i trajnost u dosljednosti života.

3. Ponovno se pred nama nalaze Isusove riječi koje nije moguće prećuti: »Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik!« Taj način Isusova govora ne proturječi Božjoj zapovijedi o tome da trebamo poštovati svoje roditelje, nego je to kulturološki oblik govora sredine u kojoj Isus živi i kojim se naglašava korjenitost privrženosti Kristu; što podrazumijeva prihvaćanje Krista do te mjere da ništa nema veću vrijednost. On je vrhovno životno dobro, dragocjeni biser po kojemu se mjeri vrijednost svakoga drugog dobra.

Bilo bi pogrešno misliti da je ljubav prema Kristu zapreka za razne oblike ljudske ljubavi, ali bi bilo kobno ispred ljubavi prema Bogu staviti neku drugu ljubav. Isus upozorava na to, kako bi svakoj ljudskoj ljubavi dao čvrste temelje, oplemenio je i ojačao milošću i radošću.

Isus nikoga ne zavarava, nego jasno iznosi životnu istinu. I upravo zbog nje nema mjesta razočaranju. »Tko ne nosi svoga križa« ne može biti njegov učenik. Uzeti na sebe križ ne znači tražiti trpljenje. Isus nije došao

da bi umnožio ljudske križeve, nego da bi im dao smisao. Tko taj nauk uspije prenositi drugim ljudima, obdarit će ih najvećim blagom. Ispravno je rečeno, ako netko traži Isusa bez križa, naći će križeve bez Isusa, to jest naći će križ bez snage da ga nosi.

Križ nošen u vjeri i ljubavi jamči da smo na pravome putu, obnavlja izvornu ljepotu čovjeka. Isus traži sve, jer želi dati sve. I dao je sve. To nam svjedoči i Ludbreg u svojoj šest stoljeća dugoj povijesti posebnoga štovanja Kristove krvi. Isus nam je u Euharistiji na čudesan način ostavio sebe, svoju žrtvu na križu i uskrsnuće, svoju prolivenu krv za naš vječni život i za radost zemaljskoga života.

4. Isus poziva nas, svoje vjernike, da budemo dovoljno privrženi Bogu i spremni nositi križ, to jest sebe prinositi kao žrtvu. To nije prekidanje veza s drugim ljudima, emotivno siromaštvo ili općeniti odmak od samih sebe.

Dvije prispodobe što ih iznosi Isus pozivaju na ozbiljnost nasljedovanja koje nije za površne, nego za one koji duboko razmišljaju. Proračunatost o kojoj govori Isus ne podrazumijeva izbjegavanje poteškoća, nego usvajanje krajnjih posljedica prihvaćanja Radosne vijesti i križa kojega ona sadrži. Dvije prispodobe današnjeg Evanđelja trebaju se čitati u snazi zadnje rečenice: »Nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj učenik.«

Samo u odmaku, u nenavezanosti na materijalna dobra, moguće je biti Kristovim učenikom, a to podrazumijeva posvemašnje predanje Kristu. Evanđelist Luka ne obraća se onima koji trebaju tek odlučiti hoće li postati kršćanima, nego onima koji su već kršćani i koji trebaju ustrajati u vjeri. U progonstvima i kušnjama ustrajnost je moguća samo u spremnosti na

odricanje od svega zemaljskoga. Ako nije tako, lako se nađu razlozi koji opravdavaju kršćanski neprihvatljive kompromise.

5. Ni onda, kao ni danas, nije bilo lako slijediti Isusa. To je značilo svoj život povjeriti osobi koja nije bila prihvaćena, osobi koja je imala protiv sebe mnoštvo neprijatelja, u svakome trenutku spremnih na napade; to je značilo biti pod budnim okom političke vlasti i židovskih vjerskih poglavara. Slijediti Isusa značilo je dovesti u opasnost svoj ugled, imovinu, pa i goli život; biti u napetosti s ljudima od kojih se obično očekuje zaštita i sigurnost. Slijediti Isusa značilo je prihvatiti novi način života koji nije sukladan životu većine, mirno zatvorene u svoje sitne interese.

Isus je pozivao učenike da žive kao Božja djeca, kao braća i sestre, što traži obraćenje, svetost života, ljubav prema siromašnima i prema onima koji ne mogu uzvratiti nekom zemaljskom vrijednošću. Bio je uporan u poticanju da se ne živi misleći samo na novac. Želio je da ljudi osjete što znači radost služenja i darivanja sebe drugima. Odreći se svega nije poglavito u odmaku od prolaznih dobara, nego i u spremnosti na oslobođenje od vlastitih uvjerenja i stavova, da bi se živjelo kao što je Isus živio.

Kako postati kršćaninom i kršćankom vidljivo je u tragu svetosti od samih početaka Crkve, naročito u krvi mučenika. Prvi su nam kršćani prenijeli vjeru koja ih je skupo stajala. Bili bismo neodgovorni da tu baštinu živimo polovično, osrednje i mlako te da ugušimo tu izvornost i ljepotu koja preobražava ljude i svijet.

6. Draga braćo i sestre, drugo čitanje današnje nedjelje, dirljivo pismo apostola Pavla Filemonu, postavlja nas u suodnos s drugima i s društvom u kojemu živimo. Sveti Pavao šalje Filemonu odbjegloga roba Onezima, kojega nakon krštenja u popratnome pismu predivno oslovljava: »moje srce«. Apostol kao starac poziva Filemona da izađe iz logike ovoga svijeta, iz odnosa gospodara i roba, da bi ušao u logiku Božjega kraljevstva, u odnos koji mi kršćani izričemo u svome obraćanju: braćo i sestre.

U tome predivnom kratkom pismu leži sjeme koje će izrasti u plod: dokinuće ropstva. To su promjene koje su označile europsku i svjetsku uljudbu. Kršćanstvo je bilo i ostaje kvasac tih promjena. Naime, kršćanstvo u sebi nosi snagu promjene društvenih odnosa, ne kao plod ljudske politike i političkih dogovaranja, nego kao nutarnju snagu koja mijenja ljudsko srce, a ta snaga pokrenuta je Euharistijom Crkve.

Predragi vjernici, ne ide zajedno slaviti Euharistiju i zanemariti drugoga, biti nepravedan, previdjeti brata i sestru kojima je Bog podario isto dostojanstvo. Upućenost na Boga, pronalaženje Njega u središtu našega života mijenja odnos prema drugim ljudima i društvenoj zbilji. Snaga kršćanstva zapravo se nalazi u životu za druge, u euharistijskoj snazi vječnosti.

7. Današnja naviještena Riječ i za nas ima izričito značenje. Knjiga Mudrosti govori nam o odnosu prema Bogu, odnosu na kojemu se temelji svaki drugi odnos i svaka druga vrijednost. Pismo apostola Pavla Filemonu govori nam o našem suodnosu s drugima i s društvom u kojemu živimo, dok nas Evanđelje uvodi u našu dubinu, dovodi nas pred nas same i daje najdublji razlog pristanka uz Krista; dovodi nas do Euharistije.

Kršćanima je tijekom povijesti bezbroj puta bilo zabranjeno slavljenje Euharistije, onemogućavano poštivanje dana Gospodnjega. Ovdje smo na dan koji zovemo »Svetom nedjeljom«, usko povezanom s otajstvom Euharistije. U toj povezanosti živi istina do koje ne može doprijeti ni jedna vanjska zabrana, nasilje nad savjestima ili neistina pretočena u zemaljsku ideologiju. Biti nenavezan na zemaljsko zbunjivalo je, zbunjuje i zbunjivat će svaku zemaljsku silu. Takav je stav vodio kršćane pred silnike, a ponižavanja, ne odstupanja od istine i mučenička smrt samo su pojačavali snagu govora Euharistije i Uskrsnuća.

Onaj tko živi za drugoga, a ne za sebe, postaje euharistijskim čovjekom koji mijenja svijet. Kršćanin i kršćanka u svijetu su znak pretvorbe koja se događa na našim oltarima, u našim zajednicama. Ova ludbreška Euharistija poziv je svima nama na dosljednost kršćanskoga života u svakidašnjici, na poštivanje nedjelje kao dana Gospodnjega.

Euharistija, dakle, očituje istinu našega kršćanstva koje ima svoje sasvim konkretne posljedice. Izabrati danas kršćanstvo – gledamo to iz dana u dan – može biti itekako zahtjevno, poput bolnoga reza prema okolini koja je pristala biti nositeljicom sasvim drukčijega načina života. Umatajući svoju ideologiju u lijepe riječi i danas postoje ljudi koji – poput pogana u prošlosti – život smatraju vremenom koje treba sebično potrošiti, iskorištavajući druge ljude.

8. Nama je dana mudrost otajstva Isusa Krista, objavljena u prolivenoj Krvi za nas, koja nas poziva na euharistijsko očitovanje nesebičnosti. Euharistija nas pita o svakidašnjim izborima, od onih najsloženijih, kao što je otajstvo života, do svakidašnjih i najjednostavnijih navika pred koje možda nikada nisam stavio svjetlo Evanđelja i Euharistije.

Pred onima koji se slažu ili čak traže da se utrne tuđi život, da se učini pobačaj, Euharistija će dati odgovor i pred najbližima, i pred supružnikom, koji odbija takav prijedlog. Pred onima koji ne će davati važnost nedjelji, štoviše, rugati joj se u ime napretka i suvremenosti, Euharistija će izreći stav koji se ne će sramiti siline trenutnih valova koji mogu uništavati društveno tkivo našega naroda. Naime, nema ničega suvremenijega od Boga koji je postao dio našega vremena, da bismo mi živjeli vječnost, Božju suvremenost.

Pred drugima, ali i pred nama samima, kada će se naći osobni probitak koji je nepošten, Euharistija govori jezikom koji odbacuje sebičnost. Pred svakim tko će htjeti posegnuti za životima mladih i djece, nudeći im odgoj koji proturječi istini Euharistije, ona poučava poniznosti i jasnoći u našoj odgovornosti. Pred onima koji će Crkvu gurati na margine društva, Euharistija će progovoriti zajedništvom ljudi koji su našli istinu svoga života, i koji javno svjedoče da bez Euharistije, bez dana Gospodnjega ne mogu osmisliti svoj život.

9. Braćo i sestre, ovdje u Ludbregu nije moguće ne osvrnuti se na Euharistiju koja je ovdje progovorila svojom snagom na čudesan način. Ostavljen nam je ne samo tvarni znak koji je čuvan stoljećima, nego znak žive vjere koja živi u ljudima, u našoj krvi i u našem tijelu. Preobraženi smo Kristovom krvlju, da živimo kao nova stvorenja. Ostavljen nam je znak koji ne dopušta ravnodušnost.

Na ovome mjestu ispunjen je jedan zavjet, ne kao početak, nego kao prepoznavanje euharistijske istine. Zaključak Hrvatskoga sabora u Varaždinu 1739. godine i danas budi zanimanje. Čovjek zastane kada susretne zbilju koja nadilazi njegov život. Bolest je jedna od takvih

stvarnosti. Nažalost, neki tek tada shvate ljudsku konačnost i besmisao udaljavanja čovjeka od Boga.

I narod može odlutati od te temeljne istine, ali može i sebe vidjeti na dlanu Božje ruke, u radostima i kušnjama. Hrvatski su ljudi tada znali da im je potrebna Božja blizina i zazivali su milosrđe i blagost te očitovali spremnost na »djela pobožnosti«. Ipak, na osobit način privlači izriječ u kojemu se Ludbreg, zbog onoga na što upućuje čudesan događaj, naziva »mjestom najvećega blaga cijele kraljevine«. Razlog tomu izrijeku jest Euharistija, upućenost na Kristovu prisutnost.

10. Predragi vjernici, možemo se slobodno pitati što je to u današnjoj Hrvatskoj i to na pojedinačnoj, društvenoj i političkoj razini najveće blago. Radosni smo što se u naše vrijeme ispunio davni zavjet i što smo smjeli biti naraštaj koji je izgradio zavjetnu kapelu, uređujući i dalje ovaj prostor zajedništva. Ovo je mjesto kršćanskog zajedništva, ali i ispita savjesti ne samo pojedinca, nego i cijeloga naroda. Vjerujem da ovdje s pravom pitamo koliko današnji Hrvatski sabor u donošenju zakona, u zaštiti dobra, u promicanju istine, odražava iste vrijednosti od kojih je naš narod živio i preživio najveća iskušenja?

Ovdje nam se spontano nameće pitanje: Što je danas najveće hrvatsko blago?

Neka nam Presveta Bogorodica Marija, najvjernija odvjetnica Hrvatske, sveti Josip, nebeski zaštitnik naše Domovine, sveti Marko Križevčanin, blaženi Alojzije Stepinac, i svi sveci i blaženici hrvatskoga naroda pomažu da odgovor dajemo dosljednošću kršćanskoga življenja. Amen.